

Kapsamlı? Entelektüel Tevazu Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kapsamlı? Entelektüel Tevazu Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24285>

Özet

Kapsamlı Entelektüel Tevazu Ölçeği (KETEÖ), bireylerin bilgiye karşı tutumlarını, kendi bilgi sınırlarını tanıma eğilimlerini ve bakış açılarına duydukları saygıyı ölçmek amacıyla uyarlanmış bir psikolojik ölçme aracıdır. Bu ölçek, entelektüel tevazu yapısının dört temel alt boyutta ele almaktadır. Ölçeğin Türkçe adaptasyonu, 2019 yılında Oğuzhan Çakan tarafından gerçekleştirilmiştir. Yapılan geçerlik ve güvenilirlik analizleri, ölçeğin Türkçe formunun psikometrik açıdan yeterli olduğunu ve alanyazındaki kriterleri karşıladığını göstermektedir. Ölçek, 22 maddeden ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Entelektüel tevazu, psikolojik ölçek, adaptasyon, güvenilirlik, geçerlik, **Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi**, yüksek lisans tezi.

Yazarlar

Oğuzhan Çakan (Uyarlayan).

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, bireylerin entelektüel tevazu düzeylerini dört spesifik alt boyut üzerinden kapsamlı bir şekilde değerlendirmektir. Uyarlama çalışması, bu yapının Türk kültüründe geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçülmesini sağlamayı hedeflemiştir. Orijinal ölçeğin yapısını koruyarak, bireylerin kendi bilgi ve inanç sistemlerini sorgulama, bakış açılarını fikirlerine saygı gösterme ve aşırı entelektüel güven duymama eğilimlerini belirlemek amaçlanmıştır.

Yapı

Kapsamlı Entelektüel Tevazu Ölçeği (KETEÖ), bireyin bilgi alanındaki sınırları ve hatalı olabilme olasılığını kabul etme eğilimi olarak tanımlanan entelektüel tevazu yapısını ölçmektedir. Ölçek, toplam 22 maddeden ve dört ayrı alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar, entelektüel tevazunun bilişsel, duygusal ve davranışsal bileşenlerini temsil etmektedir.

Bakış Açısının Gözden Geçirme Konusunda Açıklık

Akıl ve Egonun Başlımsızlığı (Ters Puanlanan Boyut)

Diğerlerinin Bakış Açısına Saygı Duyma

Aşırı Entelektüel Güvenin Olmaması (Ters Puanlanan Boyut)

Geçerlik

Kapsamlı Entelektüel Tevazu Ölçeği'nin Türkçe formunun yapı geçerliliğini incelemek amacıyla detaylı analizler gerçekleştirilmiştir. Yapılan Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonuçları, ölçeğin asıl formundaki yapıya Türkçe formunda da doğrulandığını göstermiştir.

DFA'ya ilişkin χ^2/df değeri, alanyazında tavsiye edilen kriter değere uygun bulunmuş ve uyum iyiliği indekslerinin kabul edilebilir aralıklarda olduğu tespit edilmiştir (Karagöz, 2015; İmrek, 2007; Meydan ve Eren, 2015). Bu bulgular, ölçeğin Türkçe formunun **yapı geçerli** olduğu artlarındadır. Ayrıca, ölçüt geçerliliğine ilişkin bulgular, kapsamlı entelektüel tevazu ile alt boyutlar arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişkiler olduğunu ortaya koymaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı olan Cronbach Alfa değeri incelenmiştir. Genel olarak psikolojik ölçme araçlarına ilişkin güvenilirliğin 0.70 ve üzerinde olması, ölçme aracının güvenilirliğinin kanıtı olarak değerlendirilmektedir (DeVellis, 2012; Nunnally ve Bernstein, 1994).

Kapsamlı entelektüel tevazu toplam puanına ilişkin hesaplanan Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı, alanyazında önerilen kriter değeri karşılanmaktadır. Bu sonuç, ölçeğin yüksek düzeyde **iç tutarlı** olduğunu ve kararlı ölçümler yaptığını göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliliğini incelemek üzere kullanılan Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA), ölçeğin orijinal 4 faktörlü yapıya Türk kültürü bağlamında da korunduğunu ve iyi bir model uyumu gösterdiğini kanıtlamıştır. Ölçek, 4 alt boyut ve 22 maddeden oluşmaktadır. Alt boyutlar şunlardır:

Bakış Açısı ve Gözden Geçirme Konusunda Açıklık (5 madde): Bireyin sağlam gerekçeler karşısında mevcut fikirlerini değiştirmeye gönüllü olması.

Akıl ve Egonun Başlımsızlığı (5 madde): Bireyin önemli konularda karşıt görüşlerle karşılaşta kendisini kişisel olarak saldırgan ya utramaması hissetme eğiliminin düşük olması (tersine puanlanır).

Diğerlerinin Bakış Açısına Saygı Duyma (6 madde): Başkalarıyla aynı fikirde olunmadığı durumlarda bile, onların mantıklı düşüncelerini dikkate alma yeteneği.

Azınlık Entelektüel Güvenin Olmaması (6 madde): Bireyin kendi bilgisine azınlık güvenmek yerine, gerektiğinde başkalarının uzmanlığına başvurmayı tercih etmesi (tersine puanlanır).

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: 4 alt boyut ve 22 madde.

Language Available: Türkçe (Turkish).

Population Group: Yüksek lisans tezi kapsamında üniversite öğrencileri veya genel yetişkin popülasyonu.

Age Group: Yetişkin (Adult).

Population Details: Türkiye örneklemi üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır.

Test Methodology: 5'li Likert tipi derecelendirme (1= Kesinlikle Katılmıyorum - 5= Kesinlikle Katılıyorum).

Anahtar Kelimeler

Kapsamlı Entelektüel Tevazu Ölçeği, Likert ölçeği, psikometri, **yapı geçerli**, Cronbach Alfa, DFA, adaptasyon.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: ogzhnckn@gmail.com

Correspondence Address: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat (Yüksek Lisans Tezi Başlamında).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Bu ölçek, Oğuzhan Çakan'ın 2019 yılında Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde tamamladığı yayımlanmamış yüksek lisans tezinde adapte edilmiştir. Kullanım ve izinler için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Testin Adaptasyon Yılı: **2019**.

Orijinal PDF dokümanı bu adresten indirilebilir: [kapsamli-entelektuel-tevazu-olcegi-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/kapsamli-entelektuel-tevazu-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Çakan, O. (2019). *Bilgeliğin yordayıcıları olarak entelektüel tevazu ve beş faktör kişilik özellikleri*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat.

DeVellis, R. F. (2012). *Scale development: Theory and applications* (3rd ed.). SAGE publications.

Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory* (3rd ed.). McGraw-Hill.

Karagöz, Y. (2015). Çok Değişkenli İstatistiksel Teknikler: SPSS ve AMOS Uygulamaları. Nobel Yayın Dağıtım.

Şimşek, Ö. F. (2007). Yapısal eşitlik modellemesine giriş: Temel ilkeler ve LISREL uygulamaları. Ekinoks Yayınları.

Meydan, C. H., & Şeşen, H. (2015). Yapısal Eşitlik Modellemesi (SEM) ve AMOS Uygulamaları. Detay Yayıncılık.

Kapsamlı Entelektüel Tevazu Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek 4 alt boyut ve 22 maddeden oluşmaktadır:

Bakış Açısı ve Gözden Geçirme Konusunda Açıklık (5 m): Sağlam bir gerekçe olduğunda fikirlerimi değiştirmeye hazırdır.

Akıl ve Egonun Başımsızlığı (5 m): Benim için önemli konular hakkında birisi ayni fikri paylaşmadığında, saldırgan ya utram gibi hissederim.

Diğerlerinin Bakış Açısına Saygı Duyma (6 m): Bakışlarıyla ayni fikirde olmadığım zamanlarda bile, onların akla yatkın düşüncelerini göz önünde bulundururum.

Aşırı Entelektüel Güvenin Olmaması (6 m): Bakışlarının uzmanlığına başvurmaktansa çoğu konu hakkındaki kendi bilgime güvenmeyi tercih ederim.